

Byla Merkelová agentka Stasi? Podle historika ne, svůj svazek však skrývá

27. června 2019 19:31

Svazačka, cesty na obě strany železné opony a otec rudý farář. To jsou jen některé skutečnosti, které živí spekulace, že německá kancléřka Angela Merkelová spolupracovala s východoněmeckou tajnou službou Stasi. Historik Hubertus Knabe tomu nevěří, Merkelová ale ani podle něj svou minulost zcela neodhalila.

[Dalších 6 fotografií v galerii](#)

Angela Merkelová podle historika s východoněmeckou rozvědkou Stasi nespolupracovala. | foto: koláž iDNES.cz

-
-

Kdo na internetu hledá výraz „Angela Merkel“, brzy narazí na „IM Erika“. IM (Inoffiziell Mitarbeiter) je zkratka pro jednu z kategorií informátorů Stasi označovaných jako neoficiální spolupracovník. Řada lidí nejen na Twitteru šíří zvěsti, že pod krycím jménem Erika se skrývá právě Merkelová. Knabe to v deníku [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#) odmítl. Také další indicie o možném zapletení Merkelové s komunistickou rozvědkou označil za nepřesvědčivé. Přesto i on vznáší otázky. „Merkelové lze vyčítat, že o své minulosti v NDR nemluví skutečně otevřeně,“ míní.

Knabe si je téměř jistý, že Stasi (obdoba československé StB) musela o Merkelové pořídit záznamy. Přinejmenším proto, že se ji pokusila získat pro spolupráci. Merkelová také dvakrát navštívila západní Německo.

Knabe zkontaktoval úřad spravující dokumenty Stasi. Ten sdělil, že nemá svazek, ve kterém by Merkelová figurovala jako spolupracovnice. Dodal, že jiné záznamy o konkrétních osobách lze zpřístupnit pouze se souhlasem dotčených.

Knabe to přímo nenapsal, jeho článek ale vyznívá tak, že Merkelová brání nahlížení do informací, které o ní Stasi nasbírala. „Složka Merkelové zůstává černou skříňkou,“ shrnul odborník na NDR.

Knabe také podotkl, že odpověď úřadu nevyklučuje možnost, že svazek o spolupráci Merkelové existoval, ale byl zničen. Připomněl, že v době revoluce v roce 1989 tajní „ve velkém stylu“ zametali stopy. Část z nich se snad ještě podaří úřadu zrekonstruovat z 15 000 pytlů, ve kterých se dochovaly roztrhané dokumenty Stasi.

Merkelová může svou "verbovku" vyjasnit, ale nečiní tak

Merkelová přiznala, že se ji v roce 1978 pokusili zverbovat na Technické univerzitě ve městě Ilmenau. Otázce, proč po jejím odmítnutí nenásledoval zjevný postih, se Knabe nevěnoval.

Neumím držet jazyk za zuby, vymluvila se Merkelová, když ji verbovala Stasi

Upozornil ale, že k verbovce tajní přistupovali podle pravidel a po předchozím politickém i charakterovém zhodnocení vyhlédnutého potenciálního informátora. Ke každému kandidátovi navíc měli uložit záznam či svazek, který mimo jiné obsahoval konkrétní požadavky na podobu spolupráce.

Podle Knabeho nyní nelze říci, zda takovýto svazek k Merkelové existuje. Připouští variantu, že ho Stasi v rozporu s předpisy nevytvořila. Také ale

mohl být zničen. Nebo existuje, ale obsahuje jen informace o Merkelové a žádné od ní a tudíž není veřejně přístupný.

Knabe si posteskl, že současná legislativa neumožňuje si informaci o svazku vynutit. „Je pouze v jejích rukou, aby v tomto bodě zjedнала transparentnost,“ poznamenal na adresu Merkelové.

Merkelové prošlo pašování tiskovin Solidarity

Spekulace přizívají i Merkelové zahraniční cesty, zejména do západního Německa v roce 1986 a 1989. Výjezdy do nepřátelské kapitalistické ciziny byly totiž v NDR „velkým privilegiem,“ připomněl Knabe.

Dostat se ze spárů Stasi bylo nemožné, říká německý historik

Podle Knabeho není známo, zda Merkelovou před jejími cestami na Západ Stasi prověřovala. Tím spíš se neví, co tajné přimělo k tomu, že těmto výjezdům nebránili.

Dodal ale, že Merkelová cestovala na Západ soukromě. Zpochybnil tvrzení na internetu, že měla trvalé vízum. V takovém případě by prý na Západ jezdila častěji.

Knabe zdůraznil, že Merkelová poprvé na Západ vycestovala v době, kdy se restrikce omezily pro mnoho občanů NDR. Počet jejich soukromých výjezdů na Západ vyskočil mezi lety 1985 a 1986 ze 139 000 na 573 000.

Údajnou spolupráci Merkelové se Stasi nedokazují ani její delší pobyty v Československu a Sovětském svazu, soudí Knabe. Podezření v něm nevyvolávají ani její opakované návštěvy Polska, kde byla jen v roce 1981 třikrát. V té době potřebovali občané NDR pro výjezd do Polska vízum, protože země otřásaly nezávislé odbory Solidarity.

Knabe však zdůraznil, že Merkelové návštěvy Polska částečně organizovala cestovní kancelář východoněmecké komunistické mládežnické organizace FDJ (obdoba československého SSM), k níž Merkelová patřila. Do Polska také jezdila s mužem, který v jejím vědeckém ústavu FDJ vedl.

Při návratu z poslední návštěvy Polska objevili celníci u Merkelové materiály Solidarity. Držitele „ideologicky závadných“ tiskovin Stasi pronásledovala, Merkelovou ale na hranici nechali pokračovat v cestě domů. Na internetu je to pro mnohé další podnět k více či méně divokým spekulacím.

Merkelová podle dokumentu Stasi řekla celníkovi, že nevěděla, že se takovéto věci nesmí do NDR dovážet. Ujistila, že si tiskoviny ani nemohla přečíst, protože vůbec neumí polsky.

Merkelová v mládí vyznávala socialismus, tvrdí nový životopis

Knabe napsal, že o incidentu dostala okamžitě zprávu centrála Stasi, Merkelová ale zjevným postihům nečelila. „Proč, není známo,“ doplnil s tím, že ji prostě možná kvůli její činnosti ve FDJ považovali za loajální. Ani z této kauzy nelze podle něj vyvozovat, že by Merkelová se Stasi spolupracovala.

Knabe nevysvětlil rozpor mezi tím, že cituje z dokumentu Stasi o rozhovoru celníka s Merkelovou a současně tvrdí, že složky Stasi o Merkelové nejsou přístupné.

Merkelová zajišťovala divadlo. Asi i to politické

Merkelová byla pionýrkou a později členkou a funkcionářkou FDJ. V roce 1991 řekla, že „ve FDJ byla ráda“. Zdůvodnila to společnými aktivitami svazáků. Dodala ale, že v jejím členství hrál ze „70 procent“ roli oportunistus.

Němci si připomněli povstání z dob NDR. Minulost Merkelové budí otázky

Merkelová zahájila své vysokoškolské studium fyziky v Lipsku v roce 1973. V té době působila ve FDJ jako „kulturní referentka,“ která se „starala o vstupenky do divadla“. Tak to alespoň líčila po revoluci. Knabe ale tuto verzi označil za „značně eufemistickou“.

Připomněl, že FDJ představovala „silně ideologickou“ prorežimní organizaci, která si stanovila za úkol „pomoci vychovávat vytrvalé bojovníky za vznik komunistické společnosti“.

Aktivní ve FDJ zůstala Merkelová i poté, co po studiu v roce 1978 nastoupila jako vědkyně do Institutu fyzikální chemie Akademie věd NDR v Berlíně. Tamní přibližně 75člennou organizaci FDJ řídilo vedení na čele s prvním tajemníkem. Dva první tajemníci nezávisle na sobě vypověděli, že Merkelová patřila od roku 1980 k vedení buňky FDJ. Zodpovídala prý za agitaci a propagandu.

Merkelová to popírá a tvrdí, že opět měla na starosti kulturu a pořádání přednášek a čtení. „Zvlášť věrohodné se to nezdá,“ míní Knabe. „Vypadá to spíš, že chce, aby se její angažovanost ve FDJ zpětně jevila jako apolitická,“ dodal.

Členové FDJ často později vstupovali do komunistické strany. Merkelová ale udělala po revoluci kariéru ve středopravicové

Křesťansko-demokratické unii (CDU), která měla antikomunistické kořeny. Knabe napsal, že svým přestupem do CDU Merkelová mnohé své bývalé kolegy velmi překvapila.

Agentka obklopená agenty?

Okolí Merkelové se spolupracovníky Stasi hemžilo. Také z toho někteří dovozují, že i ona sama udržovala s tajnými kontakty. Knabe poznamenal, že v Merkelové vědeckém ústavu špiclovali nejméně tři její kolegové (jeden pod krycím jménem „Einstein“). S neupřesněným donašečem Merkelová nějakou dobu sdílela kancelář.

Německé úřady jsou „prolezlé“ bývalými spolupracovníky Stasi

Během revoluce se Merkelová stala tiskovou mluvčí nově vzniklé strany Demokratischer Aufbruch, jejíž první předseda Wolfgang Schnur byl informátorem Stasi.

V dubnu 1990 nastoupila Merkelová jako mluvčí poslední vlády NDR, kterou vedl premiér Lothar de Maizière. Také o něm se ukázalo, že je evidován jako spolupracovník Stasi.

Knabe však míní, že kdo byl obklopen či obklopován agenty, sám s tajnými nespolečně pracoval. Upozornil, že na Merkelovou donášel nejméně jeden kolega.

Merkelové prošel kontakt s disidentem: Merkelová bývá podezírána i s odkazem na reportáž stanice WDR z roku 2005. Novináři uvedli, že narazili na fotku Merkelové ve spise o sledování předního odpůrce režimu Roberta Havemanna.

Nejhlubší průniky Stasi - byli i v NATO

Merkelová tehdy nedala souhlas se zveřejněním fotky. Zdůvodnila to ochranou soukromí i obvyklým postupem v podobných případech. Na internetu z toho někteří vyvozují, že „kolem roku 1980“ patřila k těm, kteří Havemanna sledovali.

Knabe to považuje za velice nepravděpodobné. Pro účely sledování využívali tajní většinou zvlášť vyškolené jedince. Pokud by se Merkelová účastnila i sledování, nespíš by se objevila i v jiných svazcích o sledování, o čemž se neví.

Tajní kromě toho nepožívali fotky svých vlastních lidí, ale těch, kdo se ke sledovaným objektům přiblížili. Merkelová řekla, že do Havemannova domu zašla. Vzal ji tam prý Havemannův nevlastní syn, který byl jejím kolegou.

Havemann často přijímal i cizí návštěvy, takže Merkelové verze se Knabemu jeví jako „dost věrohodná“. Otázkou ale i podle něj zůstává,

proč kontakt s prominentním disidentem neměl pro Merkelovou negativní následky.

Snímek, který nechtěla Merkelová vydat, nepocházel od Stasi. Šlo o její pasovou fotku, napsal Knabe. Tajní si ji podle něj opatřili poté, co si všimli Merkelové u Havemannova domu. Nyní je fotka volně dostupná na internetu.

Otec Merkelové hlasoval i nohama pro komunisty

Na internetu také koluje, že Merkelové otec Horst Kasner byl stoupcem komunistického režimu nebo dokonce spolupracovníkem Stasi. Pravdou zůstává, že v roce 1954 dobrovolně odešel ze západního Německa do NDR, což je unikát, protože drtivá většina lidí překračovala železnou oponu opačným směrem. Pokud je komunisté na hranicích nechytili nebo nezabili.

Základní pravidlo Stasi: Rozložit a znemožnit!

Knabe uvedl, že absolvent evangelické teologie Kasner se významně podílel na rozbití celoněmecké Organizace evangelických církví. V NDR byl členem evangelické pracovní skupiny Weißenseer, kterou podle Knabeho kontrolovala Stasi. Také patřil ke „komunisty řízené“ Křesťanské mírové konferenci.

Z nabídky na spolupráci se Stasi se ale Kasner „úspěšně vyzul,“ tvrdí Knabe. Dodal, že i kdyby se informátorem stal, „o jeho dceři by to samozřejmě nic nevyprávělo“. Autor: [kan](#)

Neumím držet jazyk za zuby, vymluvila se Merkelová, když ji verbovala Stasi

Merkelová v mládí vyznávala socialismus, tvrdí nový životopis

Němci si připomněli povstání z dob NDR. Minulost Merkelové budí otázky

Dostat se ze spárů Stasi bylo nemožné, říká německý historik

Základní pravidlo Stasi: Rozložit a znemožnit!

Nejhlubší průniky Stasi. Agenti východního Německa byli i v NATO

Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-historie-stasi-rozvedky-merkelova.A190627_180854_zahranicni_luka